

Sygn. akt IV CSK 6/09

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 13 maja 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Henryk Pietrkowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa "A." Spółki z o.o.

przeciwko I.M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 maja 2009 r.,

skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 23 lipca 2008 r., sygn. akt [...],

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 23 lipca 2008 r. oddalił apelację pozwaną od wyroku zasądającego od niej na rzecz powodowej Spółki kwotę 102 960 zł z ustawowymi odsetki i kosztami procesu.

Zasądzona kwota stanowi wierzytelność, której dochodził A.K., jako należności z tytułu nie zapłaconego wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane. Powodowa Spółka nabyła tę wierzytelność w toku procesu, do którego wstąpiła w trybie art.192 pkt 3 k.p.c.

Sąd pierwszej instancji, rozpoznając tę sprawę jako gospodarczą, po wniesionym przez pozwaną sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym przeprowadził dowody powołane w pozwie przez A.K. Na podstawie umowy łączącej pozwaną z A.K. oraz ugody pozasądowej zawartej między tymi osobami, Sądy obu instancji ustaliły, że po zakończeniu robót budowlanych, co nastąpiło dnia 28 grudnia 2004 r., pozwana powstrzymywała się ze zwrotem kaucji w kwocie 300 000 zł wpłaconej przez A.K., stanowiącej zabezpieczenie ewentualnych roszczeń z tytułu rękojmi, a nadto zwlekała z zapłatą wynagrodzenia, zgłaszając wady w zakresie wykonania prac instalacyjno-montażowych. W ugodzie pozasądowej z dnia 31 lipca 2007 r., w związku ze zgłoszonymi zastrzeżeniami, odnośnie jakości i terminów wykonywanych prac, uzgodnione zostało jako ostateczne i nie podlegające negocjacom wynagrodzenie A.K. na kwotę 980 080,07 zł. Po upływie 3-letniego terminu objętego rękojmią, pozwana powiadomiła A.K., że koszty usunięcia nie zlikwidowanych przez niego usterek wyniosły 197 040 zł i zostały pokryte przez nią z kaucji przekazanej na zabezpieczenie takich kosztów. Na pismo A.K. z dnia 2 stycznia 2008 r., aby pozwana zwróciła bezsporną część kaucji zabezpieczającej, tj. kwotę 102 960 zł, pozwana nie odpowiedziała. Po otrzymaniu wydanego w sprawie nakazu zapłaty pozwana pisemnie powiadomiła A.K., że w związku z przekazaniem mu wynagrodzeniem w kwocie 103 700 zł za zakup i montaż windy, czego w istocie nie wykonał, potrąciła tę kwotę z przysługującej mu wierzytelności z tytułu zwrotu kaucji w kwocie 102 960 zł.

Sąd Apelacyjny uznał, że pozwana wbrew wymaganiu przewidzianemu w art. 479¹⁴ § 4 k.p.c. nie udowodniła dokumentem wierzytelności przedstawionej

do potrącenia. Nie jest nim ugoda pozasądowa z dnia 31 lipca 2007 r., której treść nie wskazuje, aby objęto nią rozliczenia związane z zakupem i montażem windy, co przyznała pozwana w uzasadnieniu apelacji. Sąd Apelacyjny wskazał, że także z dowodu z zeznań A.K., który ocenić należało jako wiarygodny, nie wynika, aby wystawiona została faktura obejmująca należność za zakup i montaż windy. W zaistniałej sytuacji procesowej należało zatem oddalić wniosek o dopuszczenie, zgłoszonego przez pozwaną, dowodu z zeznań świadka S.M. na okoliczność przekazania przez pozwaną A.K. kwoty 103 700 zł tytułem wynagrodzenia za zakup i montaż windy.

Skarga kasacyjna pozwanej oparta została na podstawie naruszenia art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. przez jego zastosowanie w sytuacji, gdy wydany został nakaz zapłaty. Zdaniem skarżącej, gdyby nawet uznać, że mimo wydania nakazu zapłaty przepis ten miał zastosowanie, został on naruszony wskutek dopuszczenia na wniosek powoda dowodu z zeznań świadka A.. przy jednoczesnym oddaleniu wniosku dowodowego pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka S.M. Według skarżącej naruszone zostały ponadto przepisy art. 227 w zw. z art. 217, 244 i 245 oraz 479¹⁴ § 4 k.p.c. przez niedopuszczenie dowodów z dokumentów załączonych do sprzeciwu od nakazu zapłaty, których treść – właściwie zinterpretowana – usprawiedliwiałaby tezę, że pozwana przekazała A.K. kwotę pieniężną na zakup i montaż windy. Oznaczałoby to – zważywszy, że zakup i montaż windy nie zostały wykonane przez A.K. - że wykazała dokumentami wiarygodność zgłoszoną do potrącenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Za nie uzasadniony uznać należało zarzut naruszenia art. 479¹⁴ § 4 k.p.c. przez jego zastosowanie. Pogląd skarżącej, że przepis ten ma zastosowanie wyłącznie w sytuacji, gdy w sprawie nie został wydany nakaz zapłaty, na co wskazuje treść § 1 art. 479¹⁴ § 1 k.p.c., który rozpoczyna się od słów „w sprawach, w których sąd nie wydał nakazu zapłaty...”, nie zasługuje na zaakceptowanie. Regulacje objęte treścią art. 479¹⁴ § 1-4 k.p.c. dotyczą obowiązków pozwanego w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Odrębność tego postępowania polega między innymi na przyjęciu w tych przepisach rozwiązań zapewniających realizację zasady koncentracji materiału dowodowego oraz

ograniczeniu czynności dyspozycyjnych stron. Z tych względów pozwany obciążony jest obowiązkiem wniesienia odpowiedzi na pozew, spełniającej określone wymagania, pod rygorami wskazanymi w § 1 i 2, nadto pozbawiony jest możliwości wniesienia powództwa wzajemnego (§ 3), a do potrącenia w toku postępowania może przedstawić tylko wierzytelności udowodnione dokumentami (§ 4). Przytoczone rozwiązania zawarte są w tej samej jednostce redakcyjnej, jaką jest art. 479¹⁴ k.p.c. i wszystkie dotyczą obowiązków i uprawnień procesowych pozwanego w sprawach gospodarczych rozpoznawanych według przepisów o postępowaniu odrębnym. Wobec tego, że w postępowaniu tym sąd stosuje także przepisy o innych postępowaniach odrębnych w tym nakazowym i upominawczym, co wiąże się z możliwością wydania nakazu zapłaty, ustawodawca zaznaczył, że obowiązek wniesienia odpowiedzi na pozew obciąża pozwanego „w sprawach, w których sąd nie wydał nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym lub upominawczym” (art. 479¹⁴ § 1 *in principio* k.p.c.). Niewprowadzenie takiego zastrzeżenia oznaczałoby, że pozwanego obciąża obowiązek wniesienia odpowiedzi na pozew bez względu na to, czy w sprawie został wydany nakaz zapłaty, co pozostawałoby w sprzeczności z istotą odpowiedzi na pozew i regulacjami dotyczącymi uprawnień procesowych pozwanego po doręczeniu mu nakazu zapłaty. Cytowanemu sformułowaniu nie należy zatem przypisywać takiego znaczenia, jakie nadała mu strona skarżąca. Oznacza to, że w sprawie gospodarczej, po wydaniu nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym lub upominawczym, do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami.

Zarzut naruszenia art. 227 w zw. z art. 217, 244 i 245 oraz 479¹⁴ § 4 k.p.c. w istocie zgłoszony został po adresem Sądu pierwszej instancji, a więc sądu, którego orzeczenia nie podlegają kontroli w ramach postępowania kasacyjnego. Podkreślić ponadto należy, że nie dopuszczenie dowodów z dokumentów załączonych do sprzeciwu od nakazu zapłaty nie może stanowić podstawy formułowania zarzutu naruszenia art. 244, 245 i 479¹⁴ § 4 k.p.c. Z tych samych względów za nie uzasadniony uznać należało zarzut naruszenia art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. przez przeprowadzenie przez Sąd pierwszej instancji określonego dowodu i oddalenie wniosku o dopuszczenie innego dowodu. Nie przeprowadzenie,

zgłoszonego przez stronę, dowodu w postępowaniu przed sądem drugiej instancji może uzasadniać naruszenie albo art. 217 § 2 w zw. z art. 391 § 2 k.p.c., albo art. 381 k.p.c. Sąd drugiej instancji narusza art. 217 § 2 w zw. z art. 391 § 2 k.p.c., gdy odmawia przeprowadzenia dowodu, który bezzasadnie pominięty został przez sąd I instancji, natomiast do naruszenia art. 381 k.p.c. dochodzi wtedy, gdy sąd drugiej instancji oddał wniosek o dopuszczenie dowodu, którego strona nie mogła powołać w sądzie pierwszej instancji, bądź potrzeba jego powołania wynika później. Taka sytuacja procesowa nie wystąpiła w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem. Powołanie przez skarżącą, wśród przepisów wymienionych w skardze kasacyjnej, także art. 217 k.p.c., nie znajduje zatem usprawiedliwienia.

Z przytoczonych względów należało orzec, jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c.).